

Raadpleging over internationaal beheer van de oceanen

De beantwoording van de vragen in deze raadpleging is opgesteld op basis van de achterliggende Nederlandse visie. Deze visie kan als volgt worden beschreven.

Agenda 2030 en SDG's

Tijdens de recente top van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties is de 'Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling' (Agenda 2030) overeengekomen met 17 *Sustainable Development Goals* (SDG's). SDG 14 roept landen op oceanen, zeeën en mariene bronnen te beschermen en duurzaam te gebruiken voor duurzame ontwikkeling. Dit doel vraagt om vermeerdering van economische voordelen voor kleine eilandstaten (SIDS) en de minst ontwikkelde landen (LDC's) en voor het duurzame gebruik van mariene bronnen, waaronder door ecologisch gebruik van visserij, aquacultuur en toerisme. De essentiële rol die de oceanen hebben in het beheersen en mitigeren van de klimaatverandering moet behouden blijven. Vervuiling, genetische verarming en degradatie van ecosystemen moeten worden voorkomen en waar nodig worden hersteld. De effecten van de verzuring van de oceanen moeten geminimaliseerd worden. Dit alles vraagt om een zorgvuldige, wetenschappelijk onderbouwde benadering. Hiervoor is sterke internationale samenwerking noodzakelijk.

Nederland (en haar overzeese gemeentes), in nauwe samenwerking met verschillende partners, wil en zal zich actief blijven inzetten voor implementatie van SDG 14. Inzet op SDG 14 zal ook een positieve bijdrage leveren aan SDG 1, SDG 2, SDG 3, (doelstelling 3.9 vermindering van waterverontreiniging), SDG 6, SDG 11 (met name doelstelling 11.5), SDG 12 (specifiek doelstelling 12.1 t.a.v. het bevorderen van een duurzaam consumptiepatroon, doelstelling 12.2 t.a.v. het duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen, doelstelling 12.3 t.a.v. het tegengaan van voedselverspilling en doelstellingen 12.4 en 12.5 t.a.v. de vermindering van (chemisch) afval) en SDG 13.

Duurzaam beheer van de oceanen

Van al het leven op de planeet is 80 procent te vinden in de oceanen. De oceanen vormen een belangrijke buffer voor CO₂ en ingevangen warmte en zorgen voor de helft van de benodigde zuurstof op onze planeet. De oceanen bieden een mondiaal systeem voor de instandhouding van leven.

Grote delen van de oceanen en de oceaانبodem waren enkele decennia terug nog grotendeels ontoegankelijk en daardoor beschermd tegen menselijk handelen. Het immense oppervlak en volume van de oceanen maakten dat tot voor kort de menselijke invloed beperkt was. De menselijke invloed op de zee- en oceaانبodem neemt steeds meer toe. De oceanen vormen een essentiële schakel voor een leefbare aarde. Het is van het grootste belang dat

hier omzichtig mee omgegaan wordt. Zolang kennis ontbreekt, zal men voor het beoordelen van de toelaatbaarheid van activiteiten uit moeten gaan van het voorzorgsbeginsel. De oceanen bevatten een overweldigende en grotendeels nog onbekende biodiversiteit met groot economisch en ecologisch potentieel. Een duurzaam beheer hiervan is essentieel. Nederland steunt daarom de ontwikkeling van een juridisch bindend instrument onder het VN Zeerechtverdrag over het behoud en duurzaam gebruik van de mariene biodiversiteit op volle zee.

Gezonde Oceanen voor Voedselzekerheid en Blauwe Groei

Gezonde oceanen zijn essentieel voor mondiale voedselzekerheid, leefomgeving en economische groei en spelen een fundamentele rol bij het oplossen van een van de grootste problemen van de 21e eeuw – hoe 9 miljard mensen duurzaam te voeden in 2050. De gezondheid en productiviteit van oceanen moet daarom de kern vormen van mondiale initiatieven voor het uitbannen van extreme armoede, honger en weerstand opbouw tegen de gevolgen van klimaatverandering.

Voortkomend uit de 2012 Rio+20 Conferentie, bevat het ‘Blauwe Economie’-concept voedsel, werkgelegenheid en ontwikkelingsmogelijkheden vanuit oceanen en kustgebieden. ‘Blauwe Groei’ benadrukt bescherming en duurzaam beheer van mariene bronnen en een gelijke verdeling van de voordelen met gemeenschappen die afhankelijk zijn van deze kustgebieden.

Oceanen spelen een cruciale rol bij het mondiale vraagstuk van voedselzekerheid. 80 procent van al het leven op de planeet is te vinden in de oceanen. De oceanen bieden een “global life support system” en zorgen voor de helft van de benodigde zuurstof op onze planeet. Het veilig stellen van de voedselvoorziening is niet mogelijk zonder duurzame visserij. Vis zorgt voor 17 procent van de dierlijke eiwitten die worden geconsumeerd door de wereldbevolking en is daarmee een belangrijke bron van voedsel. De vraag naar vis zal naar verwachting de komende twintig jaar verdubbelen. Momenteel zijn 3 miljard mensen afhankelijk van vis voor de benodigde 20 procent dierlijke eiwitten. En ongeveer 660-820 miljoen huishoudens, of 10-12 procent van de wereldbevolking, zijn afhankelijk van de visserij. Rapporten van de *Food and Agriculture Organization of the United Nations* (FAO) laten zien dat de bevolking van bepaalde ontwikkelingslanden voor het levensonderhoud zeer sterk afhankelijk is van de visserij en de aquacultuur. De oplossingen voor duurzame visserij en blauwe groei zijn voorhanden en moeten nu wereldwijd worden toegepast. Grenzen moeten worden doorbroken om overbevissing, klimaatverandering en vervuiling van de oceanen aan te pakken. Dat vraagt om actie.

Daarom heeft Nederland al in april 2014 het initiatief genomen voor een oceanentop genaamd *Global Oceans Action Summit for Food Security and Blue Growth*, in nauwe samenwerking met de Wereldbank en FAO alsmede met Grenada, Indonesië, Noorwegen en de Verenigde Staten. Het belang van

gezonde oceanen voor voedselzekerheid en blauwe groei werd onderschreven door ruim 600 experts uit 80 verschillende landen afkomstig van overheden, bedrijven, internationale organisaties, non-gouvernementele organisaties (NGO's) en wetenschap en door meer dan 80 ministers, CEO's en andere senior vertegenwoordigers in concrete partnerschappen en acties vertaald. Tijdens de top zijn verschillende casestudies gepresenteerd om kritische succesfactoren te identificeren, om tegenstrijdige belangen zichtbaar te maken en om te laten zien hoe bestuur, partnerschappen en financiering kunnen helpen activiteiten op te schalen die leiden tot gedeelde welvaart, nu en voor toekomstige generaties. Een imposant aantal partnerschappen en initiatieven is aangekondigd en gelanceerd tijdens de top. Nederland zelf is een aantal specifieke partnerschappen aangegaan met ondersteunende financiering met Indonesië en Wageningen UR (voedselveiligheid), *Rockefeller Foundation* en *World Fish Center (Fishing for a Future)*, *World Wide Fund for Nature* (MPA's), en Grenada (*EEZ Blue Growth Masterplan*).

De resultaten van de oceanentop hebben daarnaast bijgedragen en zijn gekoppeld aan bestaande nationale, regionale en internationale processen. Een specifiek *Sustainable Development Goal on Oceans* als onderdeel van het *Post 2015 Development Framework* van de Verenigde Naties werd als noodzakelijk beschouwd. Daarnaast kwam het sterke verzoek de dialoog voor gezonde oceanen gaande te houden in de komende jaren. In antwoord hierop is een *Global Network for Action on Blue Growth and Food Security* (Mondiaal Netwerk) gelanceerd in Grenada, in maart 2015.

Global Network for Action on Blue Growth and Food Security

Het Mondiaal Netwerk zal bijdragen aan het versneld in gang zetten van concrete acties, d.m.v. innovatieve partnerschappen en aantrekken van investeringen, en is opgebouwd rondom drie initiële actiegroepen: *Blue Growth, Investment en Innovation*. Tijdens een oceanentop in Lissabon afgelopen juni 2015 en tijdens een nevenevenement bij de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties is het belang van het Mondiaal Netwerk herbevestigd. Hierin is ook het belang aangegeven om met de verschillende partners op korte termijn een actiestrategie te ontwikkelen om publieke en private investeringen onder het Mondiaal Netwerk van de grond te krijgen.

In april 2016 zal Grenada het podium vormen voor een *Partnership & Investment Conference*. Doel van deze jaarlijkse conferentie is publiek-private partnerschappen te faciliteren en investeringen in blauwe groei aan te trekken. Volgens het *World Wild Life Fund*, hebben oceanen een totale waarde van \$24 triljoen, en leveren oceanen \$2.5 triljoen per jaar op. Daarnaast schat het *World Fish Center (Consortium of International Agricultural Research Centers)* in dat de wereld aanvullend in 2030 80 miljoen ton seafood nodig heeft, bovenop de berekende inschattingen. Ongeveer 60 miljoen ton daarvan zal van duurzame aquacultuur moeten komen. De *Blue Growth Partnership and Investment Conference (Grenada Conference)* zal bijdragen aan het behalen van deze targets door potentiële partners bijeen te brengen en hen een

platform te bieden voor het sluiten van overeenkomsten en bijbehorende investeringen. Het Mondiaal Netwerk en de *Grenada Conference* kunnen een actieve rol spelen bij de totstandkoming van partnerschappen en investeringen in Blauwe Groei en Voedselzekerheid en hiermee een concrete bijdrage leveren aan Agenda 2030. Het overleg rondom blauwe groei en oceanen is een taak van ons allen. Implementatie hiervan moet vorm worden gegeven door middel van partnerschappen met relevante actoren van alle belangengroepen.

Bevoegdheden

Organiseer het overleg op het niveau waar het thuishoort: beheer van de oceanen is een mondiale opgave en als zodanig een taak van de VN. Het beheer van regionale zeegebieden is, op basis van het gestelde mondiale beleid, een regionale opgave en implementatie. Specifiek voor de Europese zeeregio's hebben de EU, EU-lidstaten en de overige Europese landen een taak. De initiatieven die de EU ontwikkelt op basis van deze raadpleging moeten de verdeling van de bevoegdheden tussen de Unie en de lidstaten eerbiedigen. Nederland vindt dat de Unie en de lidstaten een gezamenlijk belang hebben bij het beheer van de oceanen, en dat de Unie en de lidstaten binnen hun respectieve bevoegdheden loyaal moeten samenwerken bij de tenuitvoerlegging van die initiatieven. Nederland sluit overigens niet uit dat de Unie kan onderhandelen namens de lidstaten voor wat betreft hun bevoegdheden. Dit moet per onderwerp en in goed overleg worden besloten.

Kennis

Er is een enorme kennislacune ten aanzien van een duurzaam beheer van de oceanen. De EU heeft een groot onderzoekspotentieel en kan hier baanbrekend werk doen. Het moet gericht zijn op het herstel van het potentieel van de oceanen en wetlands door de invoering van een verantwoorde en duurzame aanpak van de economische groei en voedselzekerheid samen te voegen met het behoud van de visstand. Het doel is het creëren van een gunstig klimaat voor mensen die werkzaam zijn in de visserij en de aquacultuur, om zo een bijdrage aan de voedselzekerheid en het levensonderhoud van miljoenen mensen te leveren. Kortom, om armoede en honger te beëindigen en om duurzame ontwikkeling te bereiken in zijn drie dimensies door het bevorderen van inclusieve economische groei, bescherming van het milieu en de bevordering van sociale integratie.

Beantwoording vragen raadpleging

Hieronder wordt aan de hand van de in de raadpleging opgestelde vragen nadere invulling gegeven aan de Nederlandse visie.

2 Algemene omschrijving van het probleem¹

De conclusie van de recente discussies en initiatieven luidt dat het huidige kader voor internationale oceaangovernance niet doeltreffend genoeg is om het duurzame beheer van de oceanen en hun rijkdommen te waarborgen.

Voorbeelden hiervan zijn het aanhoudende probleem van illegale, ongereguleerde en ongemelde visserij (IOO), de gebrekkige implementatie van regels daarover of het uitblijven van de ratificatie van overeenkomsten in dat verband, waardoor het duurzame beheer van visbestanden in het gedrang komt.

Ook wordt de implementatie gecompliceerd of zelfs gehinderd door de wildgroei aan oceaangerelateerde internationale instellingen en sectorspecifieke overeenkomsten en regels.

2.a Bent u het eens met deze algemene omschrijving van het probleem? Gelieve uit te leggen waarom of waarom niet.

De kern van “het probleem” is de versplinterde aanpak bij de uitvoering van internationale afspraken over de zee. Dit geldt zowel ten aanzien van gebruiksfuncties zoals visserij en scheepvaart als ten aanzien van bijvoorbeeld de bescherming van het mariene milieu, het onderwater cultureel erfgoed en het duurzaam gebruik van de rijkdommen van de oceanen. Agenda 2030 en de SDG's kunnen als leidraad worden gezien en worden uitgewerkt in partnerschappen met alle relevante actoren. Elke inzet dient duidelijk in lijn te zijn met en bij te dragen aan het behalen van andere ambitieuze doelen, zoals geformuleerd in de *Zero Hunger Challenge*, het VN Klimaatverdrag, HABITAT III en het VN Biodiversiteitsverdrag. Het Mondiaal Netwerk kan hier een belangrijke rol in spelen.

3 Specifieke omschrijving van het probleem: waardoor wordt het algemene probleem veroorzaakt?

De oorzaken van het tekortschietende internationaal beheer van de oceanen kunnen worden verklaard door:

- *hiaten in het huidige kader voor internationaal beheer van de oceanen;*

---

¹ Algemene omschrijving van het probleem zoals opgenomen in pagina 3 van de raadpleging.

- *ondoeltreffend gebruik en ondoeltreffende implementatie van het bestaande kader voor internationaal beheer van de oceanen, of onvoldoende coördinatie tussen de onderdelen ervan;*
- *een gebrek aan kennis over de oceanen.*

3.a Bent u het eens met de lijst van specifieke problemen? Zo nee, leg uit waarom niet.

- De genoemde tekortkomingen zijn niet specifiek voor het internationaal beheer van de oceanen. Zij doen zich ook voor op andere terreinen (vergelijk de Arctische gebieden, lucht of ruimte of thematische onderwerpen als economische ontwikkeling en gezondheidszorg).
- Er is niet altijd voldoende samenwerking en coördinatie tussen de verschillende (sectorale en regionale) instellingen die een mandaat hebben over het beheer van activiteiten op volle zee. De inspanningen moeten gericht zijn op het stroomlijnen van verschillende oceanen-gerelateerde processen.
- *Regional fisheries management organisations (RFMO's)* zijn een instrument voor het duurzaam beheer van visbestanden. Gekeken moet worden op welke manier dit instrument effectiever ingezet kan worden. Op dit moment zijn sommige landen nog geen volwaardig lid, of dragen zij niet bij aan gezamenlijk onderzoek voor het duurzaam beheer van visbestanden. Ook hebben sommige RFMO's geen instrumenten om de naleving van de regels te garanderen of kampen ze met een tekort aan financiële middelen om hun mandaat volledig uit te kunnen voeren. Om de effectiviteit van de RFMO's te versterken zou moeten worden ingezet op de volgende punten:
  - Het ondersteunen van VN- inspanningen om RFMO's sterker te maken.
  - RFMO's stimuleren van elkaar te leren en best practices over te nemen, bijvoorbeeld waar het gaat om het financieren van deelname van vertegenwoordigers van ontwikkelingslanden aan de vergaderingen, het opstellen van beheerplannen en het bevorderen van naleving.
  - Het ontwikkelen van prikkels om volwaardig deelnemende landen te belonen, bijvoorbeeld met technische assistentie rondom duurzaamheid. Niet naleving van RFMO-maatregelen zou consequenties moeten hebben voor de verdeling van vangstrechten binnen een RFMO.
  - Het EU-beleid om landen die zich onttrekken aan hun vlagstaatverantwoordelijkheid met betrekking tot de bestrijding van illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij (IOO-visserij) hierop aan te spreken en aan te pakken, onder meer door hen de mogelijkheid te ontnemen om visserijproducten te exporteren naar de EU. In VN-verband steun vragen voor deze aanpak.

- Het onderzoeken van alternatieve vormen van financiering. Bijvoorbeeld introductie van een redersbijdrage over vis gevangen in de (internationale) wateren vallend binnen het mandaat van een RFMO.

3.b Welke specifieke problemen zou u toevoegen?

- Er is een gebrek aan duurzame investeringen in de oceanen.
- Er is onvoldoende directe betrokkenheid van de private sector.
- Op nog teveel terreinen ontbreekt het aan gezamenlijke doelen met duidelijke doelstellingen en indicatoren.
- De sectorale aanpak en mandaten worden te sterk bepaald door verschillende economische en financiële belangen.
- De mondiale uitwerking van het Europese GVB is onvoldoende in lijn met Agenda 2030 en de duurzaamheidsdoelen van de EU en de VN.
- Het belang van gezonde oceanen voor voedselproductie, economische groei en voedselzekerheid wordt te weinig onderkend.
- Er zijn te weinig publieke en private investeringen om de transitie naar gezonde oceanen te realiseren.
- Er is te weinig innovatie bevordering.
- Innovaties worden onvoldoende uitgewisseld.
- Succesvolle innovaties worden te weinig opgeschaald.
- De oceaانبodem was enkele decennia terug nog grotendeels ontoegankelijk en daardoor ook beschermd tegen menselijk handelen. Sindsdien neemt de druk op de zee- en oceaانبodem steeds meer toe, hetgeen een bedreiging vormt voor het cultureel erfgoed onderwater. Het beheer en behoud van onderwatererfgoed in gebieden buiten de nationale rechtsmacht vereist internationale samenwerking.

3.c Aan welk specifiek probleem op de lijst zou u de hoogste prioriteit geven?

- Gebrek aan actiegerichtheid en een gebrek aan kennisbasis rondom oceanen.
- Gebrek aan coördinatie tussen mondiale en regionale organisaties door tussenkomst van hun verdragspartijen.
- Onvoldoende implementatie van de internationaal overeengekomen regels.
- Versterking van RFMO's is een van de Nederlandse speerpunten in het gemeenschappelijk visserijbeleid.

3.1 Het huidige internationale kader voor beheer van de oceanen

3.1.a Wat ontbreekt om de hiaten in het bestaande internationale kader voor beheer van de oceanen te dichten (bijvoorbeeld nieuwe instellingen,

nieuwe regels, nieuwe overeenkomsten, nieuwe regelingen)? Wat zou u willen veranderen?

- De instelling van nieuwe instituties resulteert niet zelden in nieuwe bureaucratie. In plaats van het opzetten van nieuwe instellingen, moet eerst onderzocht worden hoe bestaande (overleg)organen zo aangepast kunnen worden dat het geconstateerde probleem ondervangen wordt.
- Er moet doelgericht en internationaal gecoördineerd onderzoek gedaan worden naar het mondiaal belang van oceaansystemen en naar de verstoring daarvan. Financiering daarvan zou moeten gaan via alignement van bestaande middelen (EU en nationale inspanningen), zoals nu ook het uitgangspunt is bij het *Joint Programming Initiative Healthy and Productive Seas and Oceans (JPI-Oceans)*.
- Blauwe groei en het gezond maken van de oceanen is essentieel om een bijdrage te leveren aan de mondiale voedselzekerheid. Hiervoor is het tegengaan van overbevissing, klimaatverandering en vervuiling en het behoud van biodiversiteit cruciaal. *Breaking down silos* tussen verschillende werelden en tussen private en publieke sector en de maatschappij is hierbij de uitdaging. Nieuwe concrete en innovatieve activiteiten, initiatieven en partnerschappen en investeringen dragen hieraan bij. Hiervoor zijn echter geen nieuwe internationale kaders nodig. Internationale agendering en het opzetten van vrijwillige en inclusieve partnerschappen en netwerken wel. Een goed voorbeeld hiervan is het genoemde Mondiaal Netwerk.
- Met een uitvoeringsovereenkomst onder het VN-Zeerechtverdrag over het behoud en duurzaam gebruik van mariene biodiversiteit in gebieden buiten nationale rechtsmacht kan een deel van de geconstateerde hiaten worden weggenomen. In de onderhandelingen van dit toekomstige juridisch bindende instrument zullen de volgende onderwerpen in het bijzonder, gezamenlijk en als één geheel worden behandeld: mariene genetische bronnen, inclusief vragen rondom verdeling van de opbrengsten, maatregelen zoals gebied-gebaseerde beheersinstrumenten, met inbegrip van mariene beschermde gebieden, milieueffectrapportages, capaciteitsopbouw en de overdracht van mariene technologie. Een betere samenwerking op mondiaal en regionaal niveau tussen de bestaande organisaties is één van de doelstellingen die wordt nagestreefd. Het is hierbij belangrijk om dit goed af te stemmen met Agenda 2030 en SDG-14.

3.1.b Welke gebieden of kwesties met betrekking tot het internationaal beheer van de oceanen worden onvoldoende aangepakt en zouden het meest gebaat zijn bij het opvullen van de hiaten in het bestaande kader, of bij een doeltreffender organisatie van het internationale kader voor beheer van de oceanen? Hoe zouden zij daarbij gebaat zijn?

- Hiaten in het beheer van de oceanen hebben implicaties op mondiaal niveau en moeten op mondiaal niveau onderkend en aangepakt worden. Het beleid ten aanzien van het beheer van de oceanen moet in VN-verband opgepakt worden.
- Een probleem is dat het beheer, de regionale uitwerking en implementatie van regelgeving achterblijft. Het delen van kennis kan hierbij zinvol zijn.
- Versterking RFMO's in bijvoorbeeld de Atlantische Oceaan, samenwerking RFMO's op Noordpool.
- Bescherming van biodiversiteit in gebieden buiten nationale rechtsmacht. Deze bescherming is de komende jaren onderwerp van onderhandeling in het kader van de VN. (zie ook onder 3.1.a).
- Private sector heel nauw betrekken.
- Duurzame en innovatieve investeringen in oceanenherstel aantrekken vanuit verschillende bronnen.

3.1.c Welke geografische gebieden zouden het meest gebaat zijn bij een doeltreffender organisatie, of bij het opvullen van de hiaten in het institutionele kader? Hoe zouden zij daarbij gebaat zijn?

- De effecten van kwaliteitsverandering van oceaansystemen beperken zich niet tot zee- en kustgebieden. Alle landen hebben baat bij een betere organisatie van het beheer van de oceanen.
- De gebieden met een zwakke of ontbrekende regelgeving.
- De gebieden met een kwetsbare ecologie.
- De gebieden met economisch waardevolle visbestanden en mariene biodiversiteit. Bijvoorbeeld de gebieden waarvoor RFMO's zijn opgezet. De gebieden met veel menselijke activiteiten die negatieve gevolgen kunnen hebben op de mariene biodiversiteit, denk hierbij aan gebieden waar visserijovereenkomsten van kracht zijn.

3.1.d Welke sectoren van de economie zouden het meest gebaat zijn bij een doeltreffender internationaal kader voor beheer van de oceanen of bij het opvullen van de hiaten in de bestaande structuur? Hoe zouden zij daarbij gebaat zijn?

Sectoren:

- visserij en visteelt;
- diepzeemijnbouw;
- zeevaart;
- mariene biodiversiteit.

De voordelen voor genoemde sectoren:

- duidelijke regels, gelijk speelveld;
- duurzame beschikbaarheid primaire productiemiddelen;
- voorkomen van (geopolitieke) tegenstellingen;
- in stand houden van een stabiele markt/geen economische ontwrichting door ecologische schade;

- verder terugdringen illegale visserij en overbevissing;
- mogelijkheden tot vaststellen van beschermde gebieden;
- meer kans op het aantrekken van meer duurzame investeringen.

Een doeltreffender internationaal kader kan het best bereikt worden in VN-verband.

3.1.e Waar kan de EU de grootste meerwaarde betekenen voor het aanpakken van dit specifieke probleem?

- De EU kan binnen de Unie zorgen voor een gelijk speelveld.
- De EU heeft (met haar lidstaten) een groot onderzoekspotentieel en kan een belangrijke bijdrage leveren aan het vergroten van de noodzakelijke maritieme kennis.
- De EU kan ondersteuning bieden bij de inschatting van de gevolgen van menselijke activiteiten en het opstellen van de langetermijnplanning van kennisontwikkeling.

3.1.f Welke beginselen of doelstellingen moeten als richtsnoer voor mogelijke maatregelen dienen?

- Het voorzorgsbeginsel.
- Het beginsel dat de vervuiler verantwoordelijk is voor de veroorzaakte milieuschade (en betaalt voor het herstel ('polluter pays principle')).
- De ecosysteembenadering.
- De Brundtland beginselen inzake duurzame ontwikkeling.
- De uitgangspunten van internationale visserijovereenkomsten zoals vastgelegd in het gemeenschappelijk visserijbeleid.
- Landen moeten worden gehouden aan gemaakte afspraken. Toezeggingen moeten worden nagekomen en geïmplementeerd worden in beleid en regelgeving. Landen dienen te zorgen voor een goede naleving.
- Agenda 2030 en SDG's.

3.1.g Hoe zou u vooruitgang op dit gebied meten?

- Gekeken kan worden naar het aantal mondiale afspraken over en uitwerking van de kennisontwikkeling.
- Gekeken kan worden naar het aantal mondiale afspraken over en regionale uitwerking van regelgeving waarmee grootschalige niet-duurzame activiteiten voorkomen worden en duurzame activiteiten bevorderd worden.
- Gekeken kan worden naar de doorwerking van mondiale afspraken (bijvoorbeeld gemaakt in IMO-verband) in bilaterale overeenkomsten.
- Gekeken kan worden naar de doorwerking van mondiale afspraken in projecten.

- Door middel van periodieke beoordelingen van de effectiviteit van RFMO's.
- Monitoring en beoordeling van het aantal duurzaam beheerde visbestanden.
- De mate waarin de oceanen als CO₂-buffer kunnen blijven functioneren.
- Aansluiten bij SDG 14:
  - Implementatie van SDG-14 door middel van partnerschappen waaronder het *Global Oceans Network for Action on Blue Growth and Food Security* en bijvoorbeeld de *Blue Growth Partnership and Investment Conference* in Grenada in april 2016.
  - Rapportering over voortgang per drie jaar, eerste rapportering gepland in Fiji in juni 2017.

3.2 Gebrek aan kennis

3.2.a Welke gebieden van het internationaal beheer van de oceanen zouden het meest gebaat zijn bij een betere beschikbaarheid van maritieme kennis?

Alle gebieden. Zolang kennis ontbreekt, zal men voor het beoordelen van de toelaatbaarheid van activiteiten voor alle gebieden uit moeten gaan van het voorzorgsbeginsel. Gebieden waar nu intensief gebruik van gemaakt wordt of waar nu grote ecologische schade wordt geconstateerd lijken het meest gebaat bij meer en een betere beschikbaarheid van maritieme kennis. De kennis van oceanen is echter nog zo onvolledig dat nu niet te overzien is waar de grootste schade uiteindelijk optreedt en hoe deze doorwerkt.

3.2.b Waar bevinden zich volgens u de meest nijpende tekorten in onze kennis over de zeeën en oceanen?

- De kennis van de volle zee, met name in de diepere lagen, is nu minimaal.
- Een gedegen kennis van de korte en langetermijneffecten op het ecosysteem is essentieel, niet alleen van afgebakende sectoren of activiteiten, maar ook het gecombineerde en geculmineerde effect van verschillende activiteiten (cumulatieve effecten).
- Kennis van het onderwater cultureel erfgoed, zowel over de aard en ligging van dit erfgoed zelf als over methoden en technieken om het erfgoed te onderzoeken en beheren, ontbreekt.
- Kennis van de toestand van visbestanden. Deze kunnen worden gemeten door middel van periodieke beoordelingen. Er wordt onvoldoende onderzoek gedaan naar socio-economische gevolgen van bestaande/toekomstige maatregelen.

Zolang kennis ontbreekt, zal men voor het beoordelen van de toelaatbaarheid van activiteiten uit moeten gaan van het voorzorgsbeginsel.

3.2.c Hoe kan kennis over de zeeën en oceanen beter worden gedeeld tussen wetenschappers en gebruikers (bedrijfsleven, beleidsmakers enz.)?

- Niet alleen de openheid en toegankelijkheid van de kennis is een voorwaarde, maar ook deelname aan de discussies en meningsvorming op basis van die kennis moet voor iedereen mogelijk zijn.
- Om kennisdisseminatie te verbeteren kan worden gedacht aan het opzetten van kennisnetwerken en het organiseren van workshops en conferenties.
- Meer participatie van wetenschappers uit ontwikkelingslanden (met een rijke marine biodiversiteit) aan wetenschappelijke discussies/fora. Momenteel gebeurt dit te weinig vanwege nationale budgetten.
- Meer dialoog tussen beleidsmakers en wetenschappers binnen de bestaande internationale instellingen, o.a. om het vertaalproces van wetenschap naar beleid te faciliteren.
- In het kader van RMFO's is de kennis meestal sector-georiënteerd, daarbij is de meeste data afkomstig van de visserijsector. Er is daarom meer behoefte aan meer data vanuit wetenschappelijk onderzoek.

3.2.d Hoe kan de coördinatie van maritiem onderzoek worden verbeterd?

- De grote onbekendheid over de ecologische, meteorologische en economische relaties maakt dat de sturing van de onderzoeksagenda voor een belangrijk deel adaptief zal moeten zijn.
- Zowel overheden als instellingen en bedrijven zullen hier een verantwoordelijkheid moeten nemen.
- De opzet, kwaliteit en uitvoering en de resultaten zullen in een mondiaal geaccepteerd maatschappelijk en wetenschappelijk gremium beoordeeld moeten worden (vergelijkbaar met het *Intergovernmental Panel on Climate Change*).
- Betere aansluiting van de Europese onderzoeksagenda voor oceanen op de internationale agenda kan versnippering en doublures voorkomen, zoals de *Strategic Research and Innovation Agenda* binnen het *JPI-Oceans* beoogt.
- Betere ontsluiting en overdracht van kennis om verder vooruit te kunnen kijken dan de kortetermijnbelangen.

3.2.e Welke economische activiteiten en beleidssectoren zouden het meest gebaat zijn bij een betere beschikbaarheid van maritieme kennis?

- Visserij (beheer visserijbestanden, meteorologisch).
- Maritiem (meteorologisch, geopolitieke stabiliteit).

- Gezondheidszorg, veiligheid.
- Voedselzekerheid.
- Biodiversiteit.

3.2.f Hoe zou u vooruitgang op dit gebied meten?

- Door te kijken naar de mate waarin de biodiversiteit en de ecologische kwaliteit duurzaam in stand blijft.
- Gekeken kan worden naar het aantal kwetsbare visbestanden.
- Door efficiënte monitoring van mariene en meteorologische parameters (en fenomenen).
- Door onderzoek naar meetbare kwantitatieve en kwalitatieve data, inclusief het opstellen van indices, die vooruitgang weergeven ten behoeve van communicatie en ontsluiting van kennis.